

Noget småt og underordnet

Robert Walser fotograferet omkring år 1900 i Zürich.

ANMELDELSE / 17.03.22

Robert Walsers undseelige uddannelsesroman om uddannelsens uvæsen er en hyldest til det utilstrækkelige. 'Jakob von Gunten' er et diminutivt mesterværk.

Felix Rothstein

I en storby, som måske er Berlin, ligger Institut Benjamenta i et undseeligt baghus. En kostskole for drenge, hvor der undervises i lydighed og tjenstvillighed. »Man lærer meget lidt hers«, konstaterer en af eleverne i første sætning af de dagbogoptegnelser, der udgør schweiziske Robert Walsers (1878-1956) Jakob von Gunten fra 1909. Bogen skildrer livet på skolen på en måde, så de beskedne rammer og den komisk nødtørftige uddannelse vokser i læserens bevidsthed og antager næsten groteske dimensioner.

Titelfiguren kommer ellers fra en velhavende familie. Faren ejer heste og biler, moren har egen loge i teatret. Broren er en kendt kunstner, der lever et behageligt liv mellem bourgeois og bohème. Men Jakob er stukket af hjemmefra for at undslippe familiens forventninger og ambitioner og i stedet gå i lære som tjener og »blive noget meget småt og underordnet senere i livet.«

Men på Institut Benjamenta er drengene ikke så meget elever som de er disciple af en diffus og uklar lære. »Det vi elever gør, gør vi fordi vi skal, men hvorfor vi skal, det er der ingen af os der rigtig ved«, noterer Jakob. Pensum udgøres af pamfletten *Hvad tilsligter Benjamentas drengeskole?*, og undervisningen kredser om et eneste spørgsmål: »Hvordan skal drengen opføre sig?«

FAKTA

Robert Walser, *Jakob von Gunten*. En dagbog, oversat fra tysk af Karsten Sand Iversen, Forlaget Virkelig.

ROBERT WALSER

Jakob von Gunten

EN DAGBOG

“ **Alt i Robert Walsers forfatterskab er småt og undseeligt**

Forstanderens søster står for undervisningen, alle andre lærere er enten fraværende eller simpelthen faldet i søvn. Jakob von Gunten parodierer dannelsesromanens store fortælling og gør sig i stedet til en uddannelsesroman, hvor alting skrumpes og udviklingen nærmest går baglæns og i sig selv. I romanens stædige negering ligger også dens oprør mod alt, hvad der er etableret og institutionaliseret i livet og i litteraturen.

Alt i Robert Walsers forfatterskab er småt og undseeligt. Bøgerne er korte, hovedpersonerne ofte selvudslættende og underdanige, selv hans skrift blev mindre og mindre med alderen og endte i mikroskopiske grifferier, hvor en hel roman

Vi bruger cookies

Vi bruger cookies til at integrere med vores videoudbydere og til at lave anonymiseret statistik over trafikken på vores hjemmeside.

[Læs mere](#)

Statistik

Sociale Medier

Giv samtykke til alle

Mere om vores privatlivspolitik

Jakob von Gunten udkom første gang på dansk i 1999 i Karsten Sand Iversens forbløffende forudsagning. Samme oversættelse er nu revideret og er stadig ligeså god. Til gengæld er førsteudgavens uskønne marmorimerende omslag skiftet ud med elegant sort typografi på kridhvid genbrugskarton af det altid kvalitetsbevidste forlag Virkelig, Virkelig godt.